

Ίδρυση και ιστορία της Αθωνιάδας Σχολής (Α΄ Περίοδος 1749-1811)

[Πολιτισμός](#) / [Παιδεία-Εκπαίδευση](#)

Μετά από ωρίμανση της ιδέας για την δημιουργία ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος στο Άγιον Όρος, που είχε σπείρει στην δεύτερη δεκαετία του 18ου αιώνα ο πρώην μητροπολίτης Ναυπάκτου Νεόφυτος Μαυρομάτης Ιβηρίτης, ιδρύεται, με πρωτοβουλία του προηγούμενου Μελετίου Βατοπαιδινού και την πλούσια ηθική και υλική υποστήριξη του Οικουμενικού Πατριάρχη Κυρίλλου Ε΄, «φροντιστήριον ελληνικών μαθημάτων, παιδείας τε και διδασκαλίας παντοδαπούς εν τε λογικαίς, φιλοσοφικαίς τε και θεολογικαίς επιστήμαις».

*Η σφραγίδα του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου Ε΄. Σκευοφυλάκιο Ι.Μ. Μονής Βατοπεδίου-
Ιδεαλιστική απεικόνιση του Κυρίλλου Ε΄*

Για την εξεύρεση πόρων προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του «φροντιστηρίου», διορίζεται στην Κωνσταντινούπολη τετραμελής επιτροπή αποτελούμενη από δύο μητροπολίτες και δύο προκρίτους από την συντεχνία των γουναράδων, ενώ επιπλέον προικοδοτείται η νεοπαγής Σχολή με τα εκκλησιαστικά δικαιώματα του Πατριαρχείου από την γειτονική επισκοπή Ιερισσού και Αγίου Όρους, τα οποία ανέρχονται ετησίως στο σεβαστό ποσό των 24.000 άσπρων. Το οικοδομικό συγκρότημα της Σχολής αρχίζει να κτίζεται σε έναν λόφο κοντά στην Μονή Βατοπαιδίου περί το 1745 και ολοκληρώνεται στα μέσα της επόμενης δεκαετίας.

Μετά από την πρώτη τετραετή (1749-1753) σχολαρχία του ιεροδιακόνου Νεοφύτου Καυσοκαλυβίτου, την διεύθυνση της Σχολής αναλαμβάνει ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο περίφημος λόγιος μοναχός και διδάσκαλος του Γένους που συνδυάζει την ελληνορθόδοξη παράδοση με τα πνευματικά έργα του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού και οραματίζεται να εφαρμόσει στην Αθωνιάδα ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά το πρότυπο της Πλατωνικής Ακαδημίας. Στον κύκλο των φιλοσοφικών μαθημάτων περιλαμβάνονται η Λογική, η Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και η Μεταφυσική, ενώ στα Μαθηματικά περιλαμβάνονται η Αριθμητική, η Γεωμετρία, η Φυσική και η Κοσμογραφία.

Απεικόνιση του Ευγενίου Βουλγάρεως που φυλάσσεται στο σκευοφυλάκιο της Μονής Βατοπεδίου-Άποψη της πρώτης Αθωνιάδας Ακαδημίας πλησίον της Μονής Βατοπεδίου.

Επίσης εισάγεται η διδασκαλία των Λατινικών. Για τις διδακτικές ανάγκες μετέφρασε πολλά και ποικίλου περιεχομένου ευρωπαϊκά συγγράμματα, αλλά συγχρόνως συνέταξε και τα προσωπικά διδακτικά του έργα, τα οποία κυκλοφορούσαν στη Σχολή χειρόγραφα. Η σχολαρχία του Βούλγαρη διήρκεσε μία εξαετία, περίοδο κατά την οποία εκπαίδευσε περίπου 600 μαθητές, που διασκορπίστηκαν σε όλη την Ελλάδα επιτελώντας σπουδαίο εκπαιδευτικό έργο.

Το 1759, κατόπιν προβλημάτων που είχαν αναφανεί και αποδείχθηκαν ανυπέρβλητα, παραιτήθηκε ο Βούλγαρης και με την αποχώρησή του αρχίζει ο μαρασμός της Αθωνιάδας, η οποία συνεχίζει ωστόσο να λειτουργεί, με πολλές όμως διακοπές, ως το 1811, οπότε κλείνει η πρώτη περίοδος της ζωής της σε καθεστώς πλήρους παρακμής. Σήμερα στην κορυφή του λόφου δεσπόζουν τα ερείπια του τεράστιου συγκροτήματος, του οποίου η αποκατάσταση και ανακατασκευή έχει προγραμματιστεί από την Μονή Βατοπαιδίου.

<http://bit.ly/1dlv1VZ>